

## ZACHARIE

- 1 1 Ngone mwomô, mbu baa Darius a nga jôô, ajô Jehova e nga zu be Zacharie mone Bérékia, mon Iddo, nkule mejô, na,
  - 2 Jehova a nga wô'ô beéso bôé abé abui.
  - 3 Ajô te, wo, jô'ô be na, Avale di nde Jehova ya minsamba mewosan a jô, na : Bula'ane be ma, nalé Jehova ya minsamba mewosan a jô, wôna m'aye bulane be mia, nalé Jehova ya minsamba ya mewosan a jô.
  - 4 Te boan aval ane beéso benan be nga bo, mbe bekule mejô ya ôsu be nga kobô, a jô na, Avale di nde Jehova ya minsamba mewosan a jô, na, Bula'an éyoñe ji mbia mezene menan, a mbia mimboane mienan : ve be nji wôk, nge vô'ôlô ma, nalé Jehova a jô.
  - 5 Beéso benan, be nto vé ? a bekulu mejô, ye b'atabe nnôm éto?
  - 6 Ve mejô mam a memvinda mam, mme me nga tiñeti bebo bisaé bam bekulu mejô, ye me nji koane beéso benan? ane be nga koñelan a jô na, Aval ane Jehova ya minsamba mewosan a nga simesane na a ye bo bia, aval ane mezene mangan me mbe, aval fe ane mimboane miangan mi mbe, aval ete a boya bia.
  - 7 Eyoñ ngon awôm a jia é nto melu mewôm mebaé a menyin, nje é ne ngon Schebat, mbu baa Darius a nga jôô, ajô Jehova é nga zu be Zacharie mone Bérékia, mon Iddo, nkule mejô, na,
  - 8 Me nga yen alu se, na, mô't a wulu' évele ékabela yôp, ane a nga tebe bilé bi myrte été bi nga to mbi'ili si; bikabela bi nga to nye mvus, bivele, a beangô'ô, a bifumulu.
  - 9 Eyoñ éte me nga jô na, A tate wom, bina bi ne jé ? Ane a nge a nga kobô ma a nga jô me na, M'aye liti wo ane bi né.
  - 10 Ane mô't a nga tele bilé bi myrte été a nga yalan a jô na, Bina bi ne bi Jehova a lôme ya na, bi ke bi andeñdeñ a wulu si se.
  - 11 Ane bi nga yalan ange Jehova a nga télé bilé bi myrte été, a jô na, Bi maneya ke bi andeñdeñ a wulu si se, a zu koé na, si se é nto ne mieññ , a wo'an.
  - 12 Eyoñ éte ange Jehova a nga yalan a jô na, A Jehova ya minsamba mewosan, ntaa vé w'aye bo te ko Jérusalem a minlame ya Juda éngôngo, mmie ô nga bo ô ya'a mie mimbu mewôme zañbwale mi ?
  - 13 Ane Jehova a nga yalan ange a nga kobô ma a mbamba mejô, mejô m'avolô.
  - 14 Nalé ange a nga kobô ma a nga jô me na, Kuli'i tyiñ, a jô na, Avale di nde Jehova ya minsamba mewosan a jô, na : M'abo beta aban mfa'a ya kame Jérusalem a Sion beta nkaman.
  - 15 Nalé fe m'adañe wô'ô meyoñ me to si mvo'é abé ; amu me nga to me wô' abé ve tyôtyoé, mme ve tindi nju' ôsu.
  - 16 Ajô te avale di nde Jehova a jô, na ; Me bulaneya Jérusalem, me bili mame ya mvam ; nda jam j'aye lôñeban été, nalé Jehova ya minsamba mewosan a jô, a nkole w'aye limbane Jérusalem yôp.
  - 17 Beta'a fe bete tyiñ, a jô na, Avale di nde Jehova ya minsamba mewosan a jô, na : Minlam miam mi aye fuku a mvo'é môs éziñ ; a Jehova a ye volô Sion nlem môs éziñ, a ye fe tope Jérusalem môs éziñ.
  - 18 Ane me nga bete mise mame yôp, a fombô, a yene na, minla'a minyin.
  - 19 Ane me nga jô ange a nga kobô ma, na, Mina mi ne jé ? Ane a nga yalane me na, Mina mi ne minla'a mi nga tyame Juda, Israël, a Jérusalem.
  - 20 Ane Jehova a nga liti me belui melui benyin.
  - 21 Eyoñ éte me nga jô na, Bana b'azu bo jé ? Ane a nga kobô, a jô na, Mina mi ne minla'a mi nga tyame Juda, ajô te mô't a nji bete nlô wé yôp ; ve bana be zuya sise mie, a wua minla'a ya meyoñe si, mme me nga bete nla'a wo'pe yôp a kômbô tyame si ya Juda.
- 2 1 Ane me nga bete mise mame yôp, a fombô, a yene na, mô't a bili nkole ya limi mo.
  - 2 Eyoñ éte me nga jô na, W'ake mfa'a mbé ? Ane a nga jô me na, M'ake ve'e Jérusalem, a yen abime ndame ya été, a ngum nté ya été.
  - 3 A teme na, ange a nga kobô ma a nga kôlô si, a ange mfe a nga kôlô si a ke tôbane nye,
  - 4 a jô nye na, Mate'e, ô ke kat ndômane nyô na, Jérusalem a ye tabe bôt ane male me ne te mekak, amu ajô ya jama bôt a biyem bi ne été.
  - 5 Amu ma m'aye bo nye aka'a ya nduan mbôma'ane, nalé Jehova a jô, a ma m'aye bo jôme ya étôtok zañe jé.

- 6 Vô'ôla'an, vô'ôla'an, mata'an a kôlô si ya nord, nalé Jehova a jô ; amu me maneya jé mia mimfa'a mise aval ane bivunulu binyine ya yôp, nalé Jehova a jô.
- 7 Wo, Sion, tubuk, wo ô wô'ô tabe mia ngone Babylone.
- 8 Amu avale di nde Jehova ya minsamba mewosan a jô, na : Amu duma nde a nga lôme me mfa'a ya meyoñ me nga sa mia ; amu nyô a nambe mia, nnye a nambe nnyia dise wé.
- 9 Amu, ô lô, m'aye fô'ô be wo wome yôp, a b'aye bo jôm ba be nga bo be bisaé b'aye sa ; a mi aye yeme na Jehova ya minsamba mewosan a lômeya ma.
- 10 Yi'a bia, a vak, A ngone Sion ; amu, ô lô, m'azu, a m'aye tabe wo zañ, nalé Jehova a jô.
- 11 Nde meyoñ abui m'aye late mebien be Jehova môs ôte, a bo bôte bam; a m'aye tabe wo zañ, a w'aye yeme na Jehova ya minsamba mewosan a lômeya me be wo.
- 12 Nde fe Jehova a ye nyoñe Juda ane ngape jé mfa'a ya si é ne étyi, a ye fe tope Jérusalem môs éziñ.
- 13 A minsône mise, kpwa'an bivô asu Jehova; amu a maneya vee vôme wé a wô'ô tabe a ne étyi.

- 3 1 Ane a nga liti me Josué njô beprêtre a tele asu ange Jehova, Satan ke a tele mbo nnôme wé a ye'e sengane nye.
- 2 Ane Jehova a nga jô Satan na, Jehova a bame'e wo, A Satan; ya, Jehova nyô a tobeya Jérusalem a bame'e wo : ke ési'i be nga to'é nduane ji ?
- 3 Josué a mbe njalane mengômesan me ne mvin, a tele asu ange.
- 4 Ane a nga yalan a kobô ba be nga tele asu dé na, Tama vaane nye mengômesane me ne mvin. A nga jô fe émiene na, Tame yen, me vaaya wo mbia be mam môé, a m'aye jalé wo bitôto'o mengômesan.
- 5 Ane me nga jô na, Be tame fe télé nye mfuban ôzomezom ntôm nlô. Nalé be nga télé mfuban ôzomezom ntôm nlô wé, a jalé nye mengômesan; ange Jehova a tele fe fefele valé.
- 6 Ane ange Jehova a nga tu'a jô Josué nya njôane na,
- 7 Avale di nde Jehova ya minsamba mewosan a jô, na : Nge w'aye wulu mezene mam, a nge w'aye ba'ale njôan me nga jô wo, wôna wo fe w'aye tyi'i nda bôte jame mejô, a ba'ale fe minseñe miam, a m'aye ve wo zene ya kui be ma nsamba ya ba be tele me fefele ba.
- 8 Vô'ôlô' éyoñe ji, A Josué njô beprêtre, womien a bôte bôé be to si asu dôé; amu be nto bôt be ne ndem : amu, tame yen, m'aye kuli Ntya mbo ésaé wom.
- 9 Amu tame yen, ako'o me téléya asu Josué; ako'o da é bili mise zañbwa : tame yen, m'aye kpwelé nkpwelane ya été, nalé Jehova ya minsamba mewosan a jô, a m'aye vaa mbia be mame ya si éte môse wua.
- 10 Jehova ya minsamba mewosan a jô na, Môs ôte mia môt ase a ye bañete môt ba nye be to, ndi'i si a élé figuier si.
- 4 1 Ane ange a nga kobô ma a nga beta zu, a vele ma, aval ane b'avele môt ôyo.
- 2 Ane a nga jô me na, W'ayene jé ? Me na, Me fombôya, a yene na, ébi bifufup, ése é to or, ésua ya été é to je yôp, a belampe ya été zañbwa be to été ; lampe ase a bili minlome zañbwa, belampe bete be to je yôp ;
- 3 a bilé bi olivier bibaé bi tele je mefefe, jia é tele ésua mfa'a ya mbo nnôm, ji vo'o mfa'a ya mbo nga.
- 4 Ane me nga yalan a jô ange a nga kobô ma, na, Bina bi ne jé, A tat ?
- 5 Eyoñ éte ange a nga kobô ma a nga yalan a jô me na, Ye ô nji yem ane bina bi né? Me na, momo, A tat.
- 6 Eyoñ éte a nga yalan a kobô me na, Ajô Jehova d'azu be Zorobabel nde te di, na, Sa amu éwôlô, sa ke amu ngu, ve amu nsisime wom, nalé Jehova ya minsamba mewosan a jô.
- 7 O ne za, A beta nkô ? w'aye bo nje'ese asu Zorobabel ; nnye ate a ye soo ako'o ya ôtondo, be bete'e metyiñ, a jô na, mvam é bo'o de, mvam.
- 8 Nalé fe ajô Jehova e nga zu be ma, na,
- 9 Mo me Zorobabel me nga bô'ô mbôka'a ya nda nyô ; mo mé fe m'aye sondô je ; a w'aye yene na, Jehova ya minsamba mewosan a lômeya me be mia.
- 10 Amu na, za a biaséya môse ya ayôme mam ? amu zañbwale bete b'aye vak, a yen atyi étyé d'asôane biôme zôsô mo me Zorobabel ; mbe bete be ne mise me Jehova, m'ake m'amate a ndeñe si se.
- 11 Eyoñ éte me nga yalan a jô nye na, Bilé bi olivier bibaé bi, bi tele ébi bifufup mfa'a ya mbo nnôm a mfa'a ya mbo nga bi ne jé ?

- 12 Ane me nga beta yalan ayalane baa, a jô nye na, Mintya mi olivier mibaé mi, mi ne fefele minla'a mi or mibaé ya sôé mbon, mmie mi wô'ô sôé évele mbon j'aso mibien été, mi ne jé ?
- 13 Ane a nga yalane me a jô na, Ye ô nji yem ane bina bi né ? Me na, Momo, A tat.
- 14 Eyoñ éte a nga jô na, Bina bi ne bôte bebaé be ne ñwo'an mbon, be wô'ô tebe fefele Tate ya si se.
- 5** 1 Eyoñ éte me nga beta bete mise mame yôp, a fombô, a yene na, mvulan mbom ô yele'e.
- 2 Ane a nga jô me na, W'ayene jé ? Ane me nga yalan na, M'ayen mvulan mbom ô yele'e ; ô ne nté menyî'i me mo mewôm mebaé, a ndam ya été menyî'i me mo awôm.
- 3 Eyoñ éte a nga jô me na, Jôme ya biyo'é j'ake j'awulu si se nje ji : amu mô't ase a wup a ye tyi'iban mfa'a wua aval ane é né ; a mô't ase a kan ngana a ye tyi'iban mfa'a mbok aval ane é né.
- 4 M'aye tindi je é ke ôsu, nalé Jehova ya minsamba mewosan a jô, a j'aye nyin nda ñwuwup, a nyine fe nda ya nyô a kane jôé dam ngana ya medu'an ; nalé j'aye tabe nda jé été, a di'i je a fulane bilé ya été a meko'o ya été.
- 5 Eyoñ éte ange a nga kobô ma a nga kui atan, a jô me na, Bete'e mise môé éyoñe ji, a yene jôme j'ake jili.
- 6 Ane me nga jô na, E ne jé ? Nye na, Nkoé w'ake, ñwô le. A nga jô fe na, Nyenan b'ayené si se ñwô le
- 7 (tame yen, talent afita a nga betebane yôp) ; nyina fe a ne minga a to si zañ nkoé ôte.
- 8 Ane a nga jô na, Nyina a ne na , Abé : ane a nga wua nye si nkoé été ; a wua fe ébañ afita anyu ya été.
- 9 Eyoñ éte me nge bete mise mame yôp, a fombô, a yene na, binga bebaé be nga zu, évuñulu é to be mefap; nde be nga to mefap aval ane mefap me ngo'oyom; ane be nga bete nkoé yôp zañe ya si a yôp.
- 10 Eyoñ éte me nga jô ange a nga kobô me na, Bana b'abe'e nkoé a ke wo mfa'a mbé ?
- 11 Ane a nga jô me na, B'ake lôñe minga ate nda si ya Schinear : éyoñ j'aye mane kômban, a ye télébane vôm ate éto jé émien.
- 6** 1 Ane me nga beta bete mise mame yôp, a fombô, a yene na, bewagon ya bita benyin be so'o zañe minkôle mibaé; minkôle mite mi to minkôle mi mvot.
- 2 Wagon ya ôsu a nga bili bivele bikabela; wagon baa bivindi bikabela;
- 3 wagon lale bifumulu bikabela; a wagon nyini a nga bili bikabela bi ne minek bi to ngu.
- 4 Eyoñ éte me nga yalan a jô ange a nga kobô ma, na, Bina bi ne jé, A tat ?
- 5 Ane ange a nga yalan a jô me na, Bina bi ne bivuñulu binyine ya yôp, bi wô'ô ke bi so'o mfa'a bi nga tele asu Tate ya si se.
- 6 Wagon a bili bivindi bikabela a ke mfa'a si ya nord ; a bi bi ne bifumulu bi nga toñe bie ; a bi bi ne minek bi nga ke mfa'a ya sud.
- 7 Ane bi bi ne ngu bi nga ke, a kômbô ke na, bi aye ke bi andeñ a wulu si se : ane a nga jô na, Kôla'ane va, mi ke mi andeñ a wulu si se. Nalé bi nga ke bi andeñ a wulu si se.
- 8 Eyoñ éte a nga loene ma, a kobô me na, Tame yen, bi bi ake mfa'a ya si ya nord bi maneya volô nsisime wom si ya nord.
- 9 Ane ajô Jehova e nga zu be ma, na,
- 10 Nyoñe' bevo'o ya ba be ne minkôm, ba ya Heldaï, a Tobija, a Jedaeja ; a womien ô za'a môs ôte, a ke nyin nda Josias mone Sophonie, mfa' ôte be né aso ya Babylone ;
- 11 ya, nyoñe' argent a or be be, a bo becouronne, a télé be nlô Josué mone Jotsadak, njô beprêtre ;
- 12 ô kobô'ô fe nye na, Avale di nde Jehova ya minsamba mewosan a jô, na, Tame yen, mô't, jôé dé e ne na Ntya : nnye ate aye faa vôme wé ; nnye ate fe a ye lôñe temple Jehova ;
- 13 nnye ate fo'o a ye lôñe temple Jehova ; nnye a ye be'e duma, a tabe si éto njô jé yôp a jôôtôt ; a ye bo prêtre éto njô jé yôp ; a mbôndane fe'e ya mvo'é w'aye bo zañe jap bebaane.
- 14 Becouronne b'aye bo jôme ya simesane be Hélem, a Tobija, a Jedaeja, a be Hen mone Sophonie temple Jehova été;
- 15 Nde bôt be ne ôyap b'aye zu lôñ temple Jehova été; a mi aye yeme na, Jehova ya minsamba mewosan a lôme ya me be mia. Jam ete d'aye boban nge mi aye bo mbane ya ve tyiñe Jehova Zambe wônan mewôk.

- 7** 1 A nga bo na, mbu nyini Darius njô bôt a nga jôô, ajô Jehova e nga zu be Zacharie éyoñ ngon ébulu é nto melu menyin, ngone Kisleu.
- 2 Eyoñ éte ba ya Béthel be meneya lôme Scharetser a Réguem-Mélec, ba be bôte bap, be ke ja'é mvam be Jehova,
- 3 a ke fe kobô beprêtre ya nda Jehova ya minsamba mewosan, a bekulu mejô, na, Ye m'ayianeyi du ngone tane, me kanda'ane mamien a bôt, aval ane me nga bo me bo' abui mimbu se i ?
- 4 Eyoñ éte ajô ya Jehova ya minsamba mewosan e nga zu be ma, na,
- 5 Kobô'ô bôte bese ya si nyô, a kobô fe beprêtre, na, Eyoñ mi nga bo mi tyii' bi-di a yi du ngone tane a ngone zañbwale, mimbu mewôme zañbwale mi, ye mi nga tame tyi bidi mfa'a wom, ye mfa'a wome fo'o?
- 6 Eyoñ mi adi, a éyoñ mi anyu, ke mi adi mfa'a wônan miabebien, a nyu fe mfa'a wônan miabebien ?
- 7 Ye mi nji yiane wô'ô mejô Jehova a nga kobô a menyu bekulu mejô ya ôsu, éyoñ bôt be nga to Jérusalem, be to fe mam mese mvo'é, a minlam mi nga to nye mbôma'ane, a éyoñ si ya sud a nje'ese bi nga to bôt ?
- 8 Ane ajô Jehova e nga zu be Zacharie na,
- 9 Avale di nde Jehova ya minsamba mewosan a maneya kobô, na, Bo'ane zôsôa ntyi'ane mejô, a mô't ase a liti'i monyañ mvam a éngôngo;
- 10 te kpwe'elan nkus, nge monenyui, nge ntabe, nge nzôzoé; a mô'te ya be mia a bo'o te bôndé fe'e ya bo monyañ abé nleme wônan été.
- 11 Ve be nga bene vô'ôlô, a vite bitu, a dipe melo map, be bo te wôk.
- 12 Ya, be nga bo minleme miap ayet ane ako'o señ, be za wô'ô metiñ, a wô'ô fe mejô Jehova ya minsamba mewosan a nga lôm a Nsisime wé a menyu bekulu mejô ya ôsu : ajô te beta ayaa a nga so be Jehova ya minsamba mewosan.
- 13 Nde a nto na, aval ane a nga loen, a be nga bene wôk, aval ete b'aye loen, a m'aye bo te wôk, nalé Jehova ya minsamba mewosan a jô;
- 14 ve m'aye tyamelane be a ôlende mfa'a meyoñe mese be nji teme yem. Nalé si é nga li'i ne sangañ mvuse jap, ajô te te ke mô't a nga lô't été nge bulan : amu be nga bo mbamba si ate ne sangañ !
- 8** 1 Ane ajô Jehova ya minsamba mewosan e nga zu be ma, na,
- 2 Avale di nde Jehova ya minsamba mewosan a jô, na, M'akame Sion a beta nkamane ya aban, a m'abo aban ajô dé a beta ñyaan.
- 3 Avale di nde Jehova a jô, na : Me bulaneya a ke Sion, a m'aye tabe zañe ya Jérusalem : a Jérusalem a ye lobane na, Nlame ya benya mejôô; a nkôle Jehova ya minsamba mewosan na, Nkôl ô ne étyi.
- 4 Avale di nde Jehova ya minsamba mewosan a jô, na : Minnôm befam a min-nôm mi binga mi aye fe beta tabe minseñe ya Jérusalem, mô't ase a ntume wé mo amu nya nnômô.
- 5 Nalé fe minseñe ya nlam mi a ye jaé a bo be fam a bo be binga be vô'é minseñe ya été.
- 6 Avale di nde Jehova ya minsamba mewosan a jô, na : Nge jame ete e ne jame ya semé mise ya mebuka'a me bôte ba melu mete, ye d'ayiane fe bo jame ya semé mise mam ? nalé Jehova ya minsamba mewosan a jô.
- 7 Avale di nde Jehova ya minsamba mewosan a jô, na, Tame yen, m'aye nyii bôte bam mfa'a si ya jôp d'atôô, a mfa'a si ya jôp d'adim;
- 8 a m'aye zu be, a b'aye tabe Jérusalem été; b'aye bo bôte bam, a m'aye bo Zambe wop, benya mejôô a zôsô été.
- 9 Avale di nde Jehova ya minsamba mewosan a jô, na : Mo menan me bo'o ngu, mia mi awô'ô mejô ma melu ma me so'o menyu bekulu mejô be nga to mô's mbôka'a ya nda Jehova ya minsamba mewosan ô nga bô'ôban, nje é ne temple, ane j'aye lôñeban.
- 10 Amu te yene melu mete me za kpwa'an, mô't a nji nyoñeban ésaé, tite fe te nyoñeban ésaé ; nalé fe mvo'é é nji bo mfa'a nyô a nga kui atan, nge zu été, amu ajô nziziñ : amu me nga télé bôte bese, mô't ase a siñe mô't ba nye be to.
- 11 Ve éyoñe ji m'aye fe bo mfa'a ya mebuka'a me bôte aval ane melu mvus, nalé Jehova ya minsamba mewosan a jô.
- 12 Amu mvoñe ya mvo'é j'aye bo été; ndi'i w'aye wum bibuma bié, si j'aye yô bidi bié, a yôp d'aye ve élo'o jé; a m'aye ve mebuka'a me bôte ba ngule ya nyoñe biôm bite bise bi bo ngape jap.

- 13 A ye bo na, aval ane mi mbe jôme ya biyo'é meyoñ été, A nda bôte Juda a nda Israël, aval ete m'aye nyii mia, a mi aye bo jôm ya ébotan. Te koane woñ, ve mo menan me bo'o ngu.
- 14 Amu avale di nde Jehova ya minsamba mewosan a jô, na : Aval ane me nga simesane na m'aye bo mia abé, éyoñ beéso benan be nga soñe ma me yaa, a me nji kôñelane nlem, nalé Jehova ya minsamba mewosan a jô;
- 15 aval ete me beteya simesane melu ma na m'aye bo Jérusalem a nda bôte Juda mvaé : te koane woñ.
- 16 Mana me ne mam mi aye bo : Môt ase a kobô'ô môt ba nye be to benya mejôô; bo'ane fe ntyi'ane mejô ô ne benya mejôô a mvo'é mfa'a ya mimbé mi aka'a mienan;
- 17 a bôte ya be mia môt a bo'o te bôndé môt ba nye be to abé minlem mienan été; nalé fe te nye'an ngana é ne medu'an : amu mam mete mese me ne mam m'avini, nalé Jehova a jô.
- 18 Ane ajô Jehova ya minsamba mewosan e nga zu be ma, na,
- 19 Avale di nde Jehova ya minsamba mewosan a jô, na : Ntyiane bidi ya ngone nyini, a ntyiane bidi ya nyô tane, a ntyiane bidi ya nyô zañbwale, a ntyiane bidi ya nyô awômô, mi aye ve nda bôte Juda mvaé a mevak, a bo befête ya mevak; ajô te nyeka'ane benya mejôô a mvo'é.
- 20 Avale di nde Jehova ya minsamba mewosan a jô, na : D'aye fe bo na, bôt b'aye so, a bôt be to minlam abui;
- 21 a bôt be to nlame wua b'aye ke wu mbok, a jô na, Nkelan bi ji'a ke ye'elan mvame Jehova, a jeñe Jehova ya minsamba mewosan : ma fe m'aye ke.
- 22 Ya, bôt abui a meyoñ me ne ngu b'aye zu jeñe Jehova ya minsamba mewosan Jérusalem, a zu ye'elane mvame Jehova.
- 23 Avale di nde Jehova ya minsamba mewosan a jô, na : A ye bo na, melu mete, bôt awôm b'aye bi, be so'o minkobô mise ya meyoñ, b'aye bi mfa' éwomane ya si be nyô a ne mone Bejuif, a jô na, Bi aye ke nsamba wôé, amu bi wô'ôya na Zambe a ne be mia.
- 9** 1 Mbe'e ya ajô Jehova w'akui si ya Hadrac, a Damas a ye bo vôme wé ya wo'an (amu dise môt a mise meyoñe mese ya Israël m'alôbô mfa'a ya Jehova);
- 2 nalé fe Hamath, nnye a ne nye éwom; a Tyr a Sidon, amu b'adañe fek.
- 3 Ane Tyr a nga lôñe ôlem mfa'a wé, a kôan argent avis aval ane mbuluk, a kôane fe or aval ane mboto'o ya minseñ.
- 4 Tame yen, Tate a ye vaa nye, a nnye ate a ye tyam ngule jé é ne mfa'a ya mañ; nde a ye di'iban nduan.
- 5 Askalon a ye yene jam ete, a ko woñ; Gaza fe, a wô'ô mintaé abui; nalé fe Ékron, amu jôm a tabe je ndi j'aye veban ôson; njô bôt a ye jañ mfa'a ya Gaza, a Askalon aye bo te tabe bôt.
- 6 Mone ya mejian a ye tabe Asdod, a m'aye tyi'i mebuna jôme ya Bephilistin.
- 7 M'aye vaa metyi mé anyu dé, a vaa fe mbia be mam mé zañe mesôñe mé; nnye fe a ye bo jôm j' abuk mfa'a ya Zambe wongan; a ye bo aval ane évet Juda été, a Ékron a ye bo aval ane mone Jébusien.
- 8 Nde m'aye vule minkan mbôma'ane nda jam mfa'a ya wosan nsamba mewosan, ajô te môt a ye bo te lôt nge bulan; nalé fe nkpwe'ele a ye bo te fe beta lôte be zañ : amu éyoñe ji me yeneya a mise mam.
- 9 Va'a nya mva'ane, A ngone Sion; bete'e tyiñ, A ngone Jérusalem : ô lô, njô bôte wôé a zu be wo; a ne zôsô, a bili nyian; a to nje'ebane si, a wulu éjakase yôp, mon éjakase yôp a ne mone ya éjakas.
- 10 A m'aye tyi'i wagon ya bita mfa'a ya Éphraïm, a tyi'i fe ékabela mfa'a ya Jérusalem; élaé mewosan j'aye fe tyi'iban; a môt ate a ye kobô meyoñ ajô ya mvo'é : njôane wé w'aye taté mañ akui mañe mevok, ataté fe Osôé akui mesusu'a ya si nyô.
- 11 Mfa'a wôé fe, me suuya minkôme miôé ébé é ne te mendim amu metyi me ya élate jôé.
- 12 Kôñela'an mfa'a ya ôlem, mia minkôme ya ndi nlem : môse wu ñwô m'akate fo'o na, m'aye bulane wo ngap ébaé.
- 13 Amu me viteya Juda amu ajô dam, me yuaéya élaé a Éphraïm; a m'aye fô'ô bone bôé, A Sion, be wosane bone bôé, A Javan, a bo wo aval ane nkpwaté mekône ya éwôlô môt.
- 14 Jehova a ye yené be yôp; akoñ élaé dé d'aye wulu aval ane zo'oyañ; a Tate Jehova a ye loñe toñ, a wulu nsamba beôlende ya sud.

- 15 Jehova ya minsamba mewosan a ye kame be; b'aye mine meko'o me toloo, a tibi me yôp; b'aye nyu, a bo éduñ ane ba b'avili vin; b'aye jaé aval ane bisua, avale fe ane mebu'u me autel.
- 16 Nde Jehova Zambe wop a ye nyii be môs ôte ane mbame ya bôte bé; amu b'aye bo aval ane meko'o me couronne, be to mimbetane si jé yôp.
- 17 Amu na, aka'a anen mvaé jé é né, aka'a anen abeñe dé é né ! fôn j'aye nene bendômane ngu, a mfefé vin w'aye nene bidune bengon.

- 10** 1 Jaka'ane Jehova mveñ melu ya mveñ j'asu'ulan, jaka'ane be Jehova nyô a wô'ô bo zo'oyañ; wôna a ye noo be biko'o bi mveñ, a ve môt ase ôbut afup.
- 2 Amu bethéraphim be maneya kobô momo jam, a bekulu mam be yeneya minsos; be maneya kañete bifu'u biyeyem, b'akate volô bôt minlem : ajô te b'ake zene jap aval ane mintômba, b'ayen ékpwe'ele, amu mba'ale momo.
- 3 M'ataté ke m'ayaa beba'ale mintômba, a m'aye lepe beyôm bikela; amu Jehova ya minsamba mewosan a maneya jom mbame wé, nda bôte ya Juda, nde a ye bo be aval ane mbamba ékabela wé mewosan été.
- 4 Ako'o d'ayemete abu'u nda d'aye so be nye, sen j'aye so be nye, élaé mewo-san j'aye so be nye, a bamane fe njô ase a ye so be nye.
- 5 Nde b'aye bo aval ane biwôlô bi bôt, bi tibi'i besiñe bap mboto'o ya minseñ été éyoñe ya mewosan; b'aye wosan, amu Jehova a ne be be; a ba b'awulu bikabela yôp b'aye zametan.
- 6 M'aye ve nda bôte Juda ngu, a m'aye nyii nda bôte Joseph, a m'aye beta bulane be; amu m'awô'ô be éngôngo; a b'aye bo aval ane me nji tame wua be fé : amu me ne Jehova Zambe wop, a m'aye wô'ô be.
- 7 Nde ba ya Éphraïm b'aye bo aval ane éwôlô môt, a minlem miap mi aye vak aval ane mva'ane ya vin; ya bone bap b'aye yene jam ete, a vak; minlem miap mi aye va'a be Jehova.
- 8 M'aye vim ajô dap, a kôane be; amu me maneya kôté be; a b'aye fôé aval ane be nga bo be fôék.
- 9 M'aye miase be aval ane mvoñ bôt été; a ba ye simesane ma be to mesi me ne ôyap; ba be bone bap b'aye tabe vôme wua, a bulan.
- 10 Nde m'aye beta zu be, be so'o si ya Égypte, a kôane be be so' Assyrie; a m'aye zu be si ya Galaad a Liban; a b'aye bo te yene be éto.
- 11 Nde a ye lôte mañe me nju' été, a bibi mintyôa mi ne mañ, a bido'o bi Nil bise bi aye velé ; mebuna jôme ya Assyrie a ye silibane si, a ntum njô bôte ya Égypte w'aye kôlô.
- 12 Nde m'aye ve be ngule be Jehova; a b'aye wulu, a ke b'andefendeñ a jôé dé, nalé Jehova a jô.

- 11** 1 Di'i mimbé miôé, A Liban, nde te nduan j'aye di'i bilé bi cèdre biôé.
- 2 A élé cyprès, yônôk, amu élé cèdre é kuya, amu bi bi ne mvaé bi maneya jaaban : yônân, A mia bechêne ya Basan, amu éwôlô afan é siseya si.
- 3 Tyiñe miñyône beba'ale mintômba é nto ! amu étôto'o jap é jaabaneya : tyiñ mvame bitoñe beñbweñbwem é nto ! amu mebuna jôme ya Jourdain a ndamaneya.
- 4 Avale di nde Jehova Zambe wom a jô, na : Va'a mbam mintômba b'aye wôé bidi ;
- 5 ñwô ôte ba be bili wô b'awôé mie, te ve bebien étom ; a ba b'akuane mie b'ajô na, Ebotan a Jehova, amu me nto kum ; a beba'ale bap bebien be ne te wô'ô be éngôngo.
- 6 Amu m'aye bo te fe wô'ô bôt be to si éte éngôngo, nalé Jehova a jô; ve tame yen, m'aye ve bôte bete, môt ase mo me môt ba nye be to, a mo me njô bôte wé; b'aye ndamane si éte, a m'aye bo te nyii be mo map.
- 7 Nalé me nga ve mbam mintômba b'aye wôé bidi, mi ya mbam mi nga dañ éngôngo. Ane me nga nyoñe mintum mibaé ; wua me nga yôlé na, Abeñ, a me nga yôlé fe wu mbo'o na, Mengata'a ; ane me nga ve mbam bidi.
- 8 Ane me nga tyi'i beba'ale mintômba bete bela ngone jia ; amu nleme wom ô nga kate be, a nleme wope fe ô nga vini ma.
- 9 Eyoñ éte me nga jô na, M'aye ke ve mia bidi : jôm j'awu, é wo'ok ; a jôm j'aye tyi'iban é tyi'iba'an ; a ba b'ali'i be ja'ak, môt ase minsône mi môt mfe.
- 10 Ane me nga nyoñ ntume wom Abeñ, a tyi'i wô zañ, nde te m'aye tyam élate jam me nga bo a meyoñe mese.
- 11 Ane ô nga bu'i môs ôte ; nalé ate ba ya mbam be nga to éngôngo be nga vô'ôlô ma be nga yeme na, njôane Jehova le.

- 12 Ane me nga jô be na, Nge mi asimesane na é ne zôsô, va'ane me tañe jam ya ésaé ; nge momo, jôka'an. Nalé be nga ve'e tañe jame ya ésaé kop bifase bi argent mewôm mela.
- 13 Ane Jehova a nga jô me na, Wu'a je mfa'a ya mmé meviek, mbamba tañ be nga fusane ma. Ane me nga nyoñe bifase bi argent bite mewôm mela, a wua bi mfa'a ya mmé meviek, nda Jehova été.
- 14 Eyoñ éte me nga tyi'i ntume wom mbo'o zañ, wu ô ne Mengata'a, nde te m'aye tyam nlatane ya zañ Israël ba Juda.
- 15 Ane Jehova a nga jô me na, Beta'a nyoñe biôme ya akut mba'ale mintômba.
- 16 Amu, ô lô, m'aye télé mba'ale mintômba si nyô, nnye ate a ye bo te jome ba be ne mintyi'an, nge jeñe ba be ne mmialan, nga saé jôm é ne mbalan, nge ve jôm é ne mvo'é bidi ; ve a ye viane di minsône ya mintômba mi ne avoñ, a nyape bibo'ose biap bifus.
- 17 Ngo'o momo mba'ale a kôlô a li'i mbam ! nkpwaté mekôn w'aye kui nye wo, a dise dé ya mbo nnôm : wo wé w'aye kôt ne ba'asa ! a dise dé ya mbo nnôm d'aye bo dibi ne viu.

**12** 1 Mbe'e ya ajô Jehova mfa'a ya Israël.

Avale di nde Jehova a jô, nyô a ndamé yôp, a bô'ô mbô'ane ya si nyô, a kôm nsisime mô't nyôl été, na :

- 2 tame yen, m'aye bo Jérusalem élaé ya bendemendeme mfa'a ya meyoñe mese me to mbôma'ane, nje fe j'aye kui be Juda éyoñ Jérusalem a ye diliban a bita.
- 3 Môs ôte a ye bo na, m'aye bo Jérusalem ako' e ne nju'u ya be'e mfa'a ya meyoñe mese ; ba bese b'aye nyoñe de mbe'e mfa'a wop b'aye baé mbia meveñ ; a meyoñe mese ya si nyô m'aye sulane nye ngame yat.
- 4 Jehova a jô na, Môs ôte m'aye kut ékabela ése mbia woñ, a ve fe mô't a wulu je yôp nlem ya so' étyi, a m'aye kui mise mam mfa'a ya nda bôte Juda, a kute fe ékabela ése ya meyoñ ndime mis.
- 5 Nde bivete ya Juda bi aye jô minleme miape na, Bôt be to Jérusalem be ne ngule jam be Jehova ya minsamba mewosan Zambe wop.
- 6 Môs ôte m'aye bo bivete ya Juda aval ane ésua nduan nja' été, avale fe ane ngôé j'ayôñ mimbom bidi été; a bi aye di'i meyoñe mese mbôma'ane, mfa'a ya mbo nnôm a mbo nga, a ba ya Jérusalem b'aye fe beta tabe vôme wop, mfa'a ya Jérusalem émien.
- 7 Nalé fe Jehova a ye tate nyii menda bindelé ya Juda, nde te duma ya nda bôte David a duma ya bôt be to Jérusalem d'aye bo te wum a dañe Juda.
- 8 Môs ôte Jehova a ye kame bôt be to Jérusalem; a nyô a ne ate'e be be a ya bo aval ane David môs ôte; a nda bôte David j'aye bo ane Zambe, aval ane ange Jehova asu dap.
- 9 Môs ôte a ye bo na, m'aye jeñe zene ya jiane meyoñe mese m'azu wosane Jérusalem.
- 10 Nde m'aye sôé nda bôte David, a bôt be to Jérusalem, nleme ya mvam a nja'an; a b'aye fombô ma, nyô be nga jii; a b'aye yône nye, aval ane mô't a yôn atyi'i mone dé, a wô'ô fe nye ôlun nlem, aval ane mô't a wô'ô ntôle mone wé ôlun nlem.
- 11 Môs ôte beta miñyon mi aye bo Jérusalem, aval ane miñyône mi Hadadrimmon mbi'li ya Meguidon.
- 12 A si j'aye yôn, nda bôte ése vôm étam; bôte ya nda bôte David vôm étam, a binga bap vôm étam; bôte ya nda bôte Nathan vôm étam, a binga bap vôm étam;
- 13 bôte ya nda bôte Lévi vôm étam, a binga bap vôm étam; bôte ya nda Schimeï vôm étam, a binga bap vôm étam;
- 14 a menda mese m'ali'i, nda ése vôm étam, a binga bap vôm étam.

**13** 1 Môs ôte anjeñ d'aye kuiban mfa'a ya nda bôte David a bôt be to Jérusalem, amu ajô abé a mvin.

- 2 Nde a ye bo môs ôte na, m'aye tyi'i môé ya bengunemelan si éte, nalé Jehova ya minsamba mewosan a jô, a b'aye bo te beta simesane me; a m'aye fe bete bekulu mejô a nsisim ô ne mvin bi kôlô si éte.
- 3 A ye bo na, nge mô't éziñ a ye beta kulu mejô, wôna ésa wé ba nyia a nga biaé nye b'aye jô nye na, w'aye ke nyiñ; amu w'akobô minsos a jôé Jehova; nalé ésa wé be nyia a nga biaé nye b'aye jii nye jôm éyoñ a kulu mejô.
- 4 Môs ôte a ye bo na, mô't ase ya bekulu mejô a ye wô'ô ñyenana a nga yen ôson, éyoñ a kulu mejô; nalé b'aye bo te fe jaé alô'ô e ne mimvot a du'u bôt :
- 5 ve a a ye jô na, Me nji bo nkulu mejô, me ne mbo mefup; amu me nga boban mbo ésaé ôlo a so mongô.
- 6 Nde mbo' éziñ a ye jô nye na, Meveñ me ne zañe mo môé ma me ne jé? Eyoñ éte a ye yalane na, Me ne ma me nga balé nda bemvôé bam.

- 7 A nkpwaté mekôn, ve' ôyo mfa'a ya bo mba'ale mintômba wome jam, a mfa'a ya bo ébe môte wom jam, nalé Jehova ya minsamba mewosan a jô : bibi'i mba'ale mintômba, wôna mintômba mi aye tyamelan ; a m'aye kônelan wo wom mfa'a ya mi mi ne tyôtyoé.
- 8 A ye bo na, si éte ése, mengap mebaé ya été m'aye tyi'iban a wu, nalé Jehova a jô ; ve ngape lale j'aye li'i été.
- 9 A m'aye ke ngape lale éte nduan été, a kôme be aval ane b'akôm argent, a ve'ele be ane b'ave'ele or. B'aye loene jôé dam, a w'ate wô'ô be ; m'aye jô na, Bôte bame le; mbe fe b'aye jô na, Jehova a ne Zambe wom.
- 14** 1 Tame yen, môse ya Jehova w'azu, ñwô ôte akum b'aye sa be wo d'aye kabane zañe jôé.
- 2 Amu m'aye sulane meyoñ mese me zu wosane Jérusalem; nlam ôte w'aye nyoñeban, a menda m'aye saban, a b'aye jô'ôbô binga a ngu ; étun nlam j'aye ke minkôm, a bôt b'ali'i b'aye bo te tyi'iban mfa'a ya nlam.
- 3 Eyoñ éte Jehova a ye kôlô si, a wosane meyoñe mete, aval ane a nga bo a wosa'an môse ya bita.
- 4 Môs ôte mebo mé m'aye tebe nkôle Beolivier yôp, ñwô ô ne asu Jérusalem mfa'a jôp d'atôô ; a nkôle Beolivier ôte w'aye salebane zañ mfa'a jôp d'atôô, a mfa'a jôp d'adim, a étua beta mbi'ili j'aye boban ; éfas nkôle jia j'aye kôlô a ke mfa'a ya nord, a éfase ya été mfa'a ya sud.
- 5 Nde mi aye tup zene ya mbi'ili ya mnikôle miam ; amu mbi'ili ya minkôl ôte w'aye kui Atzel ; ya, mi aye tup, aval ane mi nga tup mfô'ôsane si melu Ozias njô bôte ya Juda a nga to ; a Jehova Zambe wom a ye zu, a ba bese be ne étyi nsamba wôé.
- 6 Môs ôte a ye bo na, éfufup j'aye bo momo ; ba be wô'ô faé b'aye kôlô :
- 7 ve môs ôte w'aye bo ngume môs Jehova a yem ; sa môs, sa ke alu ; ve a ye bo na, éyoñe ya mam me ngô'é, éfufup j'aye bo.
- 8 Môs ôte a ye bo na, mendime ya ényiñ m'aye kôlô me so'o Jérusalem; éfase ya été j'aye ke mfa'a mañe ya jôp d'atôô, a éfase ya été mfa'a mañ jôp d'adim : d'aye bo nalé a ésep a ôyon.
- 9 Jehova a ye bo Njô Bôt a jôô si se : môs ôte Jehova aye bo wuwua, jôé dé ke dada.
- 10 Si se j'aye boban aval ane Araba, akôlô Guéba akui Rimmon ane Jérusalem mfa'a ya sud ; nnye ate a ye betebane yôp, a tabe vôme wé, akôlô mbé aka'a ya Benjamin akekui vôme ya mbé aka'a ya ôsu, akui fe mbé aka'a ya abuk, akôlô fe ôzômezom nda ya Hananeel akekui bibé bi njô bôt b'amiate vin.
- 11 Bôt b'aye tabe été, a biyo'é bi aye fe beta bo; ve Jérusalem a ye tabe mvo'é.
- 12 Ebubua jam Jehova a ye kute je meyoñ mese me nga wosane Jérusalem j'aye bo na : minsône miap mi aye bok be ngenan be tele a mebo map, a mise map m'aye bo'o bibé biap été, a ôyeme viape fe vi a ye bo' anyu dap été.
- 13 Môs ôte a ye bo na, b'aye bo beta éndundumba, jam ete e so'o be Jehova ; a môt ase ya be be a ye bi wo ya môt ba nye be to, a wo wé w'aye kôlô si a wosane wo ya môt ba nye be to.
- 14 Juda fe a ye wosan a to Jérusalem; a b'aye kôane akume ya meyoñe mese me ne mbôma'ane vôme wua, or, a argent, a mengômesan, étua abui.
- 15 Aval ete fe ébubua jam ya ékabela j'aye bo, a ji ya mullet, a ji ya chameau, a ji ya éjakas, a ji ya betite bese b'aye bo mfa'a ya minkane mite, aval ane ébubua jam éte.
- 16 A ye bo na, môt ase a ye buk mfa'a ya meyoñe mese me nga zu wosane Jérusalem, a ye bet mbu ôse mfa'a ya ke kañ Njô Bô, Jehova ya minsamba mewosan, a ke ba'ale ésulan bibem.
- 17 A ye bo na, menda me bôte mese ya si nyô, nda bôt j'aye bo te bet a ke Jérusalem mfa'a ya nkañ Njô Bôt, Jehova ya minsamba mewosan, mbe bete b'aye bo te noban mveñ.
- 18 Nalé fe nge nda bôte Égypte j'aye bo te bet, te ke, nje fe j'aye bo te kui be be; vôm ate ébubua jam éte j'aye bo, nje Jehova a ye kute je meyoñ m'abo te bet a ke ba'ale ésulane bibem.
- 19 Melep m'aye kui Égypte le, a melepe ya meyoñe mese m'abo te bet a ke ba'ale ésulane bibe-me fe le.
- 20 Môs ôte ntilan w'aye bo melenge ya bikabela été na, ETYI BE JEHOVA; a memvé me ne nda Jehova été m'aye bo aval ane bisua bi ne asu autel.

21 Ya, mvé ése é ne Jérusalem nge Juda j'aye bo étyi be Jehova ya minsamba mewosan ; a ba bese b'atyi'i biôm b'aye zu nyoñe me, a yam été : môs ôte mone Cananéen a ye fe beta bo nda Jehova ya minsamba mewosan été.

